

samfundsmæssigt set maa opfatte som for-
maaltstjenligt.

Det ærede Medlem for Odense Amts
1ste Valgkreds (Marott) mente, at jeg
var gaaet for vidt forleden Dag, naar
jeg anbefalede de foreliggende Lovfor-
slag paa de organiserede Husmænds
Vegne. Det tror jeg ikke, det ærede
Medlem har Ret i. Det er givet, at
indenfor en Organisation er der altid enkelte,
der ikke er enige med alle de andre om
Enkeltheder i en Sag. Men jeg anbefalede
Lovforslagene, netop fordi de tilsigter at
reformere Forhold, vi har drøftet i
Husmandsforeningerne gennem mange
Aar. Vi har netop Spørgsmaalet om Lens
og Stamhusets Overgang til fri Ejendom
paa vort Program, og i 1913 udtalte Lands-
mødet, at Len og Stamhuse bør overgaa til
fri Ejendom paa en saadan Maade, at den
ved Frigivelsen skabte forøgede Værdi ind-
drages af Staten, og at Samfundets Inter-
esser i disse Besiddelser bør varetages. Nu
kan der være delte Meninger om, hvor stor
Interesse Samfundet har i disse Besiddelser,
og paa hvilken speciel Maade Samfundets
Interesse bør varetages, om man skal for-
lange lidt eller meget i Vederlag ved
Frigivelsen. Men jeg kan yderligere tilføje, at
netop det Princip, som er udtrykt i det
foreliggende Lovforslag, har været drøftet
baade paa Landsmøder og i Hovedbestyrel-
sen, og mod selve Princippet havde man
intet at indvende disse Steder. Derfor tror
jeg ikke, man kan sige, jeg er gaaet for vidt,
naar jeg brugte de nævnte Udtalelser. Jeg
erkender, at enkelte — og det ærede Mem-
lem nævnedet et — af Hovedbestyrelsens
Medlemmer havde haft en særlig Mening
om Enkelthederne. Men noget saadant vil
altid være Tilfældet indenfor en Organisation
af den Størrelse.

Det ærede Medlem fra Give (N. C.
Jensen) fremførte nogle Beregninger over,
hvad det vil koste at starte saadanne Brug,
som man tilsigter at skabe Mulighed for at
oprette. Jeg skal ikke komme ind paa det
ærede Medlems Tal, jeg finder dem kun
alt for høje. Det ærede Medlem udtalte
derhos, og det glædede mig, at han mente
ikke, man skulde vække alt for store For-
ventninger med Hensyn til den Præste-
gaardsjord, som vilde blive til Raadighed,
og heller ikke med Hensyn til de Jord-
arealer, der fremkom ved Lens og Stam-
husets Overgang til fri Ejendom. Han troede
for øvrigt heller ikke, at der vilde blive saa
overordentlig megen Jord at faa at købe. I
alt dette er jeg ganske enig med det ærede
Medlem. Derfor tror jeg, det er nødvendigt,

at man ikke standser ved disse Midler, men
gennemfører Ekspropriation; ellers naar man
ikke tilstrækkelig langt frem.

Det ærede Medlem talte om 8-Timers
Arbejdsdagen i Forbindelse med det Ar-
bejde, som skal udføres og vil blive udført
i de smaa Hjem, man søger at oprette. Jeg
kunde forstaa, at jeg havde glædet det
ærede Medlem ganske særlig ved her at
udtale, at man maatte gøre de unge Ny-
byggere opmærksom paa, at i de første Aar
vil der kræves meget Arbejde af dem i deres
nye Bedrifter. Jeg tror nu ikke, man kan
regnemed, at den 8 Timers Arbejdsdag vil faa
stor Betydning for disse Landbrug. Jeg
tror ikke, der faar bliver ret mange af disse
Brugere, der faar Raad til at holde en Dreng
og en ung Pige til Hjælp. De vil sikkert selv
komme til at gøre Arbejdet eller gøre det
ved deres egen Families Hjælp. Det er den
sædvanlige Fremgangsmaade, og den kan
udmærket godt benyttes i Brug paa helt
op til 12—14 Tdr. Land.

Jeg vil dernæst gøre det ærede Medlem
opmærksom paa, at jeg tror, at han og flere
ærede Medlemmer tager noget fejl i deres
Bedømmelse af Virkningen af den Brugs-
form, som ligger til Grund for hele denne
Forslagsrække. Flere ærede Medlemmer
udtalte som deres Anskuelse, at denne
Brugsform ikke skaber Mulighed for, at
en dygtig Mand kan faa fuldt Vederlag for
det, han udretter, og de Værdier, han
skaffer til Veje i sin Bedrift. Og det ærede
Medlem for Viborg Amts 3die Valgkreds
(N. P. Jensen) udtalte, at der var en Uklar-
hed ved dette Forhold, og at han ikke vidste,
hvordan man skulde betegne denne Brugs-
form, om det var Fæste eller Leje. Han
citerede min Udtalelse om, at man godt
kunde tænke sig, at en Bruger paa en saadan
Bedrift kunde faa en Værdiforøgelse af sin
Jord paa indtil 200 Kr. pr. Tønde Land.
Jeg fastholder denne Udtalelses Rigtighed
og vil gentage, hvad jeg sagde før, at man
kan udmærket godt tænke sig, at et Jord-
stykke paa ca. 10 Tønder Land kan bringes saa
højt op i Kultur, at Værdiforøgelsen af den
Jord ikke sættes for højt, naar man sætter den
til 200 Kr. pr. Tønde Land; og saa er der ingen
anden, hvem denne Værdiforøgelse tilkom-
mer, end den Ejer eller Bruger af Jorden,
som har skabt Værdiforøgelsen. Han skal
have fuld Ret og Adgang til, hvis han over-
lader denne Værdi til Udnyttelse af en anden
Medborger i Landet, da at faa Vederlag for
sit Arbejde, og denne Brugsform giver ham
netop Adgang dertil, naar de fremtidige
Vurderinger bliver foretaget paa Grundlag
af Jordens Beliggenhed og Bonitet. Jeg